

Wyrok

Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 5 stycznia 2023 r.

IV Ka 1252/22

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: [REDACTED]

Przy udziale [REDACTED] Prokuratora Prokuratury Okręgowej.

Sentencja

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie: j po rozpoznaniu w dniu 5 stycznia 2023 r. sprawy D. C. syna E. i B. z domu K. ur. (...) w W. oskarżonego o czyny z art. 257 kk na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora oraz oskarżyciela posiłkowego od wyroku Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 30 maja 2022 r. sygn. akt II K 749/21

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zwalnia oskarżyciela posiłkowego Związek (...) w Polsce od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

III. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Uzasadnienie faktyczne

Formularz UK 2 Sygnatura akt IV Ka 1252/22

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników: 2

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

w całości

co do winy

na korzyść

na niekorzyść

w części

co do kary

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.1.2. Podniesione zarzuty *Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji*

art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu

art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu

art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia

art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia

art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka

art. 439 k.p.k.

brak zarzutów

1.4. Wnioski

uchylenie zmiana

2.

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

1.5.

Ustalenie faktów

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione Lp. Oskarżony Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi Dowód
Numer karty

2.1.1.1.

1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione Lp. Oskarżony Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi Dowód
Numer karty

2.1.2.1.

1.6. Ocena dowodów

1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów Lp. faktu z pkt 2.1.1

Dowód Zwięźle o powodach uznania dowodu

1.1.6.

Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2

Dowód Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków

Lp. Zarzut

3.1. Oskarżyciel posiłkowy zarzucił: zasadny

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 257 kk poprzez błędną jego wykładnię wyrażającą się w przyjęciu przez Sąd I instancji błędnego poglądu, że zniewagą są tylko wypowiedzi obelżywe, podczas gdy prawidłowa wykładania tego przepisu powinna prowadzić do wniosku, iż zniewagą są wszelkiego rodzaju zachowania wyrażające pogardę wobec drugiego człowieka, które głębiej wyrażają ujemny stosunek do wartości, jaką reprezentuje sobą człowiek, aniżeli lekceważenie, w tym także zachowania (wypowiedzi, gesty, rysunki)) mogące kogoś w oczach innych ludzi poniżyć i dotknąć na czci, choćby same nie były wyrazami obelżywymi, jak też zarzuty ośmieszające postawione w formie niezracjonalizowanej, co doprowadziło Sąd I instancji do błędnego wniosku, iż słowa użyte przez oskarżonego jak "chachły, kabany" (w odniesieniu do Ukraińców), "zmijowe plemię" (w odniesieniu do Ż.), oraz grafiki zamieszczone przez oskarżonego, nie stanowią zniewagi;

2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 256 § 1 kk i art. 257 kk poprzez błędną ich wykładnię wyrażającą się w przyjęciu przez Sąd I instancji błędnego poglądu, że znamieniem wskazanych w nich przestępstw jest "motywacja w postaci wyrażenia nienawiści", podczas gdy prawidłowa wykładania tego przepisu powinna prowadzić do wniosku, że motywacja taka nie jest ich znamieniem,

3. naruszenie art. 193 § 1 kpk i art. 194 pkt 2 kpk poprzez zasięgnięcie przez Sąd I instancji opinii biegłego

"celem ustalenia czy wypowiedzi oskarżonego D. C. (1) zamieszczone na portalach społecznościowych, a opisane w pkt I- XIII aktu oskarżenia miały charakter znieważający grupę ludności narodowości ukraińskiej i żydowskiej z powodu jej przynależności narodowej", i oparcie wyroku na takiej opinii, podczas gdy ocena czy dana wypowiedź stanowi zniewagę i czy znieważanie następuje "z powodu" przynależności narodowej, a tym samym czy wyczerpuję znamię z art. 257 kk, należy do wyłącznej kompetencji Sądu, a nie biegłego, a wypowiedź biegłego w tym zakresie wychodzi poza zakres kompetencji biegłego i wkracza w kompetencje Sądu,

4. naruszenie art. 201 kpk poprzez oparcie wyroku na sprzecznej, niejasnej, niepełnej opinii biegłej z zakresu lingwistyki,

5. naruszenie art. 444 § 3 kpk poprzez niezastosowanie się przez Sąd I instancji do wskazań Sądu odwoławczego nakazujących Sądowi I instancji prawidłowe zastosowanie art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk, tj. dokonanie wszechstronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania,

częściowo zasadny

niezasadny wiedzy i doświadczenia życiowego, podczas gdy ocena dokonana przez Sąd I instancji w zaskarżonym wyroku narusza te przepisy,

6. naruszenie art. 7 kpk, art. 4 kpk, art. 201 kpk i art. 410 kpk i art. 424 § 1 pkt 1 kpk, które miało wpływ na treść wyroku, poprzez dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, niezgodną z zasadami prawidłowego rozumowania, wiedzy, doświadczenia życiowego i obiektywizmu, poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, jak też oparcie wyroku jedynie na wybranych okolicznościach (bez uwzględnienia kontekstu wypowiedzi), a nie ich całokształcie:

a) i przyjęcie za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego D. C., bez wyjaśnienia dlaczego Sąd dał wiarę tym wyjaśnieniom, podczas gdy stoją one w sprzeczności z treścią i kontekstem (miejscem zamieszczenia) zamieszczonych przez niego wpisów, są nielogiczne, zaś przytoczenie treści wyjaśnień nie stanowi oceny dowodu,

b) oparcie wyroku na sprzecznej opinii biegłej z zakresu lingwistyki J. P.,

c) błędne uznanie za nieprzydatne złożonych do akt opinii z dziedziny językoznawstwa z innych spraw karnych i ich pominięcie, bez konfrontacji tych opinii z opinią J. P., - co skutkowało,

* błędnym przyjęciem, że zamieszczone przez oskarżonego zwroty "chachły, kabany, (wobec Ukraińców) "żmijowe plemię" (wobec Ż.) oraz zamieszczone przez niego grafiki nie stanowią zniewagi i nie zostały użyte z powodu przynależności narodowej ich adresatów w rozumieniu art. 257 kk,

* błędnym przyjęciem, że wypowiedź/wpis oskarżonego o treści "brawo, nie ma miejsca dla banderowsko chazarskich kabanów" nie stanowi nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych (pkt 11 a/ o),

* błędnym przyjęciem, że oskarżony nie miał zamiaru, chęci i motywacji aby znieważać i nawoływać do nienawiści, a jedynie oskarżony "wyrażał poglądy odnośnie nacjonalistycznych ruchów", że "wpisy stanowią jedynie jego własną opinię", że mieściło się to w granicach swobody wypowiedzi (wolności słowa), podczas gdy całościowa i prawidłowa ocena materiału dowodowego i ww. zwrotów w powiązaniu z kontekstem, miejscem gdzie wpisy zostały zamieszczone, treść artykułów i postów pod którymi zamieszczono wpisy, zachowania sprawcy i jego wypowiedzi przed i po zdarzeniu, powinna prowadzić do wniosku, iż ich treść stanowi znieważanie grupy ludności ukraińskiej i żydowskiej z powodu ich przynależności narodowej (z uwagi na to że wyrażają pogardę wobec drugiego człowieka), a grafika z pkt 11 a/o stanowi nawoływanie do nienawiści wobec Ukraińców na tle różnic narodowościowych, oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim, a w konsekwencji, że jego zachowanie wyczerpało znamiona czynów z art. 256 § 1 kk i art. 257 kk.

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny Ad. 1

Zdaniem Sądu Okręgowego zarzut naruszenia art. 257 k.k. jest niezasadny.

Sąd Odwoławczy nie podziela stanowiska skarżącego, iż Sąd I Instancji dokonał błędnej wykładni ww. przepisu wyrażającą się w przyjęciu poglądu, że zniewagą są tylko wypowiedzi obelżywe.

Wskazać należy, iż określenie "znieważenie" występuje w art. 257 k.k. w podobnym znaczeniu, jak w art. 216 § 1 k.k., z tym że pokrzywdzonym jest dana zbiorowość, a nie określona osoba. Zniewagi można dopuścić się słownie, pismem, drukiem, wizerunkiem, przeważnie przez działanie, ale da się wyobrazić także znieważające zaniechania - przykładowo demonstracyjne (choćby w celu wykazania zakładanej "niższości") niepodanie ręki przedstawicielowi obrażanej rasy, które w tym wypadku będzie przekraczać granice jedynie "zlekceważenia". Jednakże kluczowe jest, co Sąd Odwoławczy aprobuje, że dla oceny, czy określone zachowanie stanowi zniewagę, istotne znaczenie ma obiektywna ocena tego zachowania, rozważenie jego społecznego odbioru przez pryzmat generalnie akceptowanych norm obyczajowych. Uznać zatem trzeba, że zniewagę mogą stanowić jedynie takie zachowania, które są powszechnie uznane za obelżywe" (wyrok SA w Lublinie z 6.06.2011 r., II AKa 91/11, LEX nr 895936).

Zdaniem Sądu Okręgowego użyte przez oskarżonego słowa tj. "chachły", "kabany" w odniesieniu do Ukraińców), "żmijowe plemię" (w odniesieniu do Ż.) czy też grafiki zamieszczone przez oskarżonego nie można oceniać w oderwaniu nie tylko od kontekstu wypowiedzi oskarżonego, ale także jego poglądów czy uwarunkowań osobistych.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu I Instancji co do oceny powyższych słów jak i grafik by nakierowane one były na publiczne znieważenie ludności ukraińskiej z powodu jej przynależności narodowej w szczególności, że biorąc pod uwagę zeznania oskarżonego nie sposób uznać by jawiły się one jako wyrażające niechęć tym bardziej nienawiść do narodu ukraińskiego. Trudno, bowiem uznać żeby oskarżony z jednej strony nawoływał do nienawiści narodu ukraińskiego, a z drugiej strony sympatyzował z osobami tej narodowości poprzez zawarcie związku małżeńskiego z Ukrainką, wspólne wychowywanie

córki żony pochodzącej z poprzedniego związku także będącej obywatelką Ukarań, stałe utrzymywanie kontaktów z rodziną żony na Ukrainie, prowadzenie restauracji ukraińskiej i zatrudnianie w niej Ukraińców.

Zdaniem Sądu Okręgowego wyjaśnienia oskarżonego składane w toku całego postępowania jednoznacznie potwierdzały, że jego zamiarem nie było obrażenie jakiegokolwiek narodu lub by ich treść stanowiła nawoływanie do agresji czy nienawiści. Wyraźnie i konsekwentnie podkreślał motywację jaka legła u podstaw wpisów czy grafik, które zamieszczał w Internecie, które stanowiły jedynie jego przejaw sprzeciwów co do nacjonalistycznych postaw, do wszelkich form przemocy, ludobójstwa i zakłamywania historii. Znamienne jest także to, że oskarżony każdy wpis czy grafikę zamieszczoną przez niego w przestrzeni internetowej potrafił powiązać z wydarzeniami historycznymi wobec, których podejmował emocjonalne stanowisko. Dlatego Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że wpisy można uznać za manifestowanie osobistych poglądów autora z perspektywy własnych doświadczeń, które stanowiły jedynie jego emocjonalne wyrażenie niechęci i brak akceptacji na to co się dzieje.

Dlatego Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska skarżącego by Sąd I Instancji dokonał nieprawidłowej wykładni znamienia "zniewagi" z art. 257 k.k. w szczególności, że jak wynika z opinii w zakresie lingwistyki kryminalistycznej z dnia 14.04.2022 r. kaban, chachoł, plemię żmijowe) od lat funkcjonują w przestrzeni debaty publicznej co zostało potwierdzone licznymi przykładami z publikacji prasowych, literatury i co istotne nie są uznawane za obelżywe.

Ad. 2 Sąd nie znalazł także podstawy żeby uznać, że Sąd Rejonowy dokonał błędnej wykładni art. 256 k.k i 257 k.k.

Skarżący utrzymywał, że Sąd Rejonowy nieprawidłowo przyjął, że znamieniem ww. przestępstw jest "motywacja w postaci wyrażania nienawiści". Powyższe wyrażenie zostało przez skarżącego wyrwane z kontekstu w tamach faktów, które Sąd Rejonowy uznał za nieudowodnione. Z uzasadnienia dotyczącego powodów uniewinnienia wynika, że Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, iż oskarżony swoim zachowaniem nie zamierzał nikogo znieważać czy nawoływać do nienawiści.

Wskazać należy, iż motywacja jest częścią składową strony podmiotowej przestępstwa czyli zamiaru jego popełnienia tj. psychiki sprawcy, jego nastawienia, myśli, np. czy chce dokonać przestępstwa. Stroną podmiotową kieruje zatem cel, motyw, pobudka.

Odnosnie przestępstwa stypizowanego w art. 256 k.k., do wypełnienia znamion konieczna jest umyślność w postaci zamiaru bezpośredniego o szczególnym intencjonalnym zabarwieniu. Ustawodawca wprost wskazał na tę postać zamiaru (*dolus directus coloratus*), posługując się sformułowaniami nacechowanymi ekspresywnie: m.in. "nawołuje do nienawiści". To samo dotyczy przestępstwa z art. 257 k.k. gdzie ustawodawca także uznał, iż może ono być popełnione jedynie umyślnie.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd wedle, którego nawoływanie do nienawiści z powodów wymienionych w art. 256 KK - w tym na tle różnic narodowościowych - sprowadza się do tego typu

wypowiedzi, które wzbudzają uczucia silnej niechęci, złości, braku akceptacji, wręcz wrogości do poszczególnych osób lub całych grup społecznych czy wyznaniowych bądź też z uwagi na formę wypowiedzi podtrzymują i nasilają takie negatywne nastawienia i podkreślają tym samym uprzywilejowanie, wyższość określonego narodu, grupy etnicznej, rasy lub wyznania (v. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 lutego 2007 r., sygn. akt IV KK 406/06 w OSNwSK nr 1/2007, poz. 367).

Wypowiadając się po raz kolejny w kwestii interpretacji znamienia "nawoływania do nienawiści" Sąd Najwyższy w postanowieniu z 1 września 2011 r., sygn. akt V KK 98/11 (OSNwSK nr 1/2011, poz. 154) stwierdził, że czynność sprawcza "nawoływania do nienawiści" wiąże się z chęcią wzbudzenia u osób trzecich najsilniejszej negatywnej emocji, zbliżonej do wrogości do określonej narodowości, grupy etnicznej czy rasy. Nie chodzi tu w żadnym razie o wywoływanie uczuć dezaprobaty, antypatii, uprzedzenia, niechęci.

Z kolei przestępstwo opisane w art. 257 k.k. (znieważenie albo naruszenie nietykalności cielesnej) ma charakter wieloodmianowy, a czynność sprawcza polega na publicznym znieważaniu albo na naruszaniu nietykalności cielesnej.

Interpretacja sformułowania "znieważa" jest taka sama, jak w przypadku art. 216 k.k. Chodzi tu o znieważenie osoby wypowiedzią, skutkującą naruszeniem czci i godności. Wypowiedź musi mieć obiektywnie charakter znieważający, a nie tylko być taką w subiektywnym przekonaniu ofiary. Pod uwagę należy również brać lokalne znaczenie poszczególnych słów, które mogą mieć w danej społeczności charakter obraźliwy. Zamiar sprawcy, czy to w postaci znieważenia, czy też naruszenia nietykalności cielesnej, musi być ściśle związany z powodem, którym jest przynależność narodowa, etniczna, rasowa, wyznaniowa lub bezwyznaniowość ofiary. Działanie sprawcy z innych powodów nie pozwala na kwalifikację prawną z art. 257 k.k.

W świetle powyższego należy uznać, iż Sąd Rejonowy biorąc pod uwagę całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego, a także powyższe ugruntowane podglądy orzecznictwa i doktryny prawidłowo znał, iż oskarżony dokonując wpisu lub zamieszczając grafiki na forach internetowych nie działał zamiarem nawoływania do nienawiści narodu Ukraińskiego ale też nie miał intencji by go znieważać.

Dlatego nie ma racji skarżący twierdząc, iż nie ma znaczenia dla realizacji znamion przestępstw z art. 256 k.k. i 257 k.k. to czy oskarżony kogoś lubi czy nie, gdzie mieszka, czym się interesuje, a nadto czy ma znajomych Ukraińców, albowiem właśnie tego rodzaju okoliczności są brane pod uwagę przy ustalaniu strony podmiotowej przestępstwa, która w przypadku ww. przestępstw decyduje o realizacji ich znamion.

Ponadto wskazać należy, iż Sąd Rejonowy uniewinniając oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów, wbrew twierdzeniom skarżącego nie kierował się faktem, iż wpisy czy grafiki stanowiły emocjonalną reakcję na zamieszczone w I. informacje dotyczące wydarzeń historycznych, albowiem tego rodzaju argumentacja była jedynie artykułowana przez oskarżonego.

Zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 193 § 1 k.p.k. i 194 § 2 k.p.k. jest w ocenie Sądu Odwoławczego niezasadny.

Zgodnie z ugruntowaną praktyką orzecniczą, wiadomości specjalne to takie, które wymagają przeprowadzenia badań przekraczających normalną, powszechną wiedzę dostępną dorosłemu człowiekowi o odpowiednim wykształceniu, zasobie wiedzy ogólnej i doświadczeniu życiowym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 1976 r., II KR 48/76, OSNKW 1976, Nr 10-11, poz. 133). Zbędna jest więc opinia, gdy stwierdzenie tych okoliczności może nastąpić bez takich wiadomości (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 16 grudnia 1998 r., II AKz 191/98, KZS 1998, Nr 12, poz. 37). Innymi słowy, opinia taka nie jest potrzebna, gdy sędzia jest stanie dokonać prawidłowych ustaleń na podstawie swego doświadczenia i wiedzy.

Ze względu na to, iż nie da się wymienić zamkniętego katalogu wyrażen, których obecność w wypowiedzi przesądzałyby o tym, że mamy do czynienia z nawoływaniem do nienawiści, czy też z wypowiedziami o charakterze znieważającym konieczne jest odrębne analizowanie każdej wypowiedzi i wskazanie w niej tych elementów, które uprawdopodobniają tezę o takiej, a nie innej postawie nadawcy. Elementy te to nie tylko znaczenie słownikowe użytych słów, lecz także ich znaczenie w danej wypowiedzi, odniesienie do osoby lub grupy osób.

Właśnie w tym celu Sąd może skorzystać pomocy biegłego z dziedziny lingwistyki kryminalistycznej, która to ma na celu określenie społecznych konotacji zwrotów, wyrażen lub jednostek leksykalnych, pozwalając na ustalenie, w jaki sposób dana jednostka funkcjonuje w przestrzeni komunikowania społecznego, jakie znaczenie ma ona dla ogółu użytkowników języka.

Wbrew twierdzeniu skarżącego Sąd Rejonowy nie powołał biegłego z zakresu lingwistyki kryminalistycznej w celu ustalenia czy wypowiedzi oskarżonego wyczerpują znamiona przestępstwa z art. 257 k.k., a jedynie ustalenie czy wypowiedzi miały charakter znieważający. W opinii biegła w żaden sposób nie odnosiła badań do znamion ww. przestępstwa, a jedynie formułowała definicje w ujęciach językoznawczych i w tym zakresie Sąd posiłkował się wskazaną opinią.

Ponadto nie należy zapominać, iż biegły z zakresu lingwistyki kryminalistycznej nie tylko zajmuje się wyjaśnieniem samego słownikowego znaczenia danego słowa ale też jego społecznych konotacji czyli kulturowych i emocjonalnych skojarzeń lub znaczeń, oprócz ich dosłownych znaczeń.

Ponadto Sąd nie dopatrywał się naruszenia art. 201 k.k. w szczególności, że skarżący nie wskazał w jakim zakresie opinia jest sprzeczna, niejasna czy też niepełna. Brak skonkretyzowania uchybień w powyższym zakresie nie pozwala Sądowi Okręgowemu na odniesienie się do nich.

Ad. 5 i 6

Zarzuty sformułowane we wskazanych punktach w ocenie Sądu Okręgowego są niezasadne.

Skarżący upatrywał naruszenia art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 201 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1

k.p.k. w kontekście przyjęcia za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego D. C., bez wyjaśnienia dlaczego Sąd dał wiarę tym wyjaśnieniom, podczas gdy stoją one w sprzeczności z treścią i kontekstem (miejscem zamieszczenia) zamieszczonych przez niego wpisów, są nielogiczne, zaś przytoczenie treści wyjaśnień nie stanowi oceny dowodu, ponadto oparcie wyroku na sprzecznej opinii biegłej z zakresu lingwistyki J. P., błędne uznanie za nieprzydatne złożonych do akt opinii z dziedziny językoznawstwa z innych spraw karnych i ich pominięcie, bez konfrontacji tych opinii z opinią J. P..

Sąd Okręgowy za całkowicie gołosłowny uznaje zarzut naruszenia art. 4 i 7 k.p.k. Sąd Rejonowy oparł orzeczenie na pełnym materiale dowodowym, ujawnionym prawidłowo, który nie zawiera żadnych luk, zaś ocena materiału dowodowego, oparta na prawidłowych ustaleniach faktycznych i nie może budzić żadnych wątpliwości oraz zastrzeżeń. Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że żadną miarą zebrany w sprawie materiał dowodowy, wbrew twierdzeniom autorów apelacji nie pozwala na postawienie Sądowi Rejonowemu zarzutu obrazu przepisów postępowania, a w konsekwencji błędu w ustaleniach faktycznych, które wpływałyby na trafność zaskarżonego orzeczenia. Ocena materiału dowodowego cechuje się skrupulatnością, wszechstronnością i jest zgodna z regułami sformułowanymi w dyspozycji art. 4 kpk i art. 7 kpk, przez co nie narusza granic oceny swobodnej, jest zgodna z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego i prawidłowego rozumowania oraz nie zawiera błędów logicznych.

Wyrok bez naruszenia art. 410 kpk został wydany na podstawie kompletnego materiału dowodowego. W sprawie w ocenie Sądu Odwoławczego nie zachodzą żadne wątpliwości co do braku do przypisania oskarżanemu zarzucanych mu czynów. Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd a quo wyjaśnił rzetelnie wszystkie okoliczności tej sprawy, oparł swe orzeczenie na kompletnym materiale dowodowym, który nie zawiera ani luk ani żadnych niejasności, jakie należałoby poczytać na korzyść oskarżonego. Należy więc stanowczo stwierdzić, że nie ma żadnych podstaw żeby zakwestionować ocenę dowodów zaprezentowaną przez sąd meriti, podjętych ustaleń faktycznych a także dokonanej oceny prawnej zachowania pod kątem społecznej szkodliwości jego czynu, która uznana za znikomą doprowadziła do umorzenia postępowania. Zarówno ocena sądu w tym zakresie jak i podjęta decyzja sądu była słuszna i zasługuje na pełną akceptację. Należy w całości podzielić przywołaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumentację w tym zakresie.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego przekonuje, że w kwestiach istotnych w sprawie, wyjaśnienia oskarżonego są konsekwentne.

Niewątpliwie Sąd Rejonowy lakonicznie odniósł się do wyjaśnień oskarżonego wskazując, iż dał i wiarę w całości uznając je za spójne i konsekwentne jednakże nie oznacza to, że ocena ta jest nieprawidłowa i narusza wskazane przepisy postępowania. Skarżący błędnie postrzega ocenę wyjaśnień oskarżonego przez Sąd jako konsekwentnych jedynie przez pryzmat nie przyznania się do popełnienia zarzucanych mu przestępstw. Jednakże nie chodzi tu o konsekwencję w tym zakresie, a konsekwencję w przedstawieniu okoliczności związanych ze sprawą w szczególności pobudek którymi kierował się oskarżony zamieszczając poszczególne wpisy czy grafiki, jego sytuacji osobistej, która również odgrywała

Za nieuprawnione należy uznać twierdzenia skarżącego, iż Sąd nie dokonał analizy artykułów i postów, pod którymi zamieszczono wpisy co doprowadziło do błędnych wniosków. Jednakże wskazać należy, iż w tym zakresie ustalenia, jak wynika z uzasadnienia, Sąd Rejonowy oparł na wyjaśnieniach oskarżanego, który przedstawił okoliczności dotyczące poszczególnych wpisów. Przywoływane przez skarżącego przykłady dotyczące poszczególnych artykułów i treści stanowi jedynie jego subiektywną interpretację poczynioną w oderwaniu od zgromadzonego materiału dowodowego nakierowaną, na przypisanie oskarżanemu zarzucanych mu czynów.

Wniosek Uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania zasadny

 częściowo zasadny

Wobec uznania zarzutów za bezzasadne wnioszek nie zasługiwał na uwzględnienie Lp. Zarzut

1. obrazę art. 170 § 1 pkt 2 kpk - poprzez niezasadne uznanie, że nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy ustalenie charakteru określenia "chachły" w językach rosyjskim i ukraińskim jako obelżywego oraz pozostającego w ścisłej i wyłącznej konotacji z etnosem ukraińskim, mimo że oskarżony wprost odnosił się do tej okoliczności w ramach swojej linii obrony,

* dowodów w postaci zrzutów ekranu, na których utrwalono wypowiedzi oskarżonego sformułowane i opublikowane w mediach społecznościowych, bez związku z toczącym się postępowaniem karnym, a świadczące o jego uogólnionym uprzedzeniu do narodów ukraińskiego i żydowskiego, a także o tym, że

słowa "chachły" i "kabany" traktuje on jako obraźliwe synonimy słowa (...), nie zaś określenia części narodu ukraińskiego,

* dowodów w postaci materiałów naukowych i popularnonaukowych, z których wynika, że figury szczura i wszy nie są symbolami chciwości, natomiast są konotowane z odrazą i posługiwanie się nimi w procesie komunikacji służy wyrażeniu pogardy, ponadto zaś symbole te są powszechnie kojarzone jako narzędzia tzw. antytyfusowej propagandy III

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny Rzeszy Niemieckiej, skierowanej przeciwko całości ludności żydowskiej,

* dowodów w postaci materiałów naukowych i popularnonaukowych, z których wynika, że użyty przez oskarżonego etnonim "chazarski" jest pejoratywnie zabarwionym synonimem nazw "ukraiński" lub "żydowski" i jest używany ze względu na rzekome pochodzenie tych grup narodowych,

3. obrazę art. 7 kpk - poprzez dokonanie oceny przeprowadzonych dowodów niezgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności:

* błędną ocenę wyjaśnień oskarżonego D. C. (1) wynikającą z nieuwzględnienia sprzeczności pomiędzy treścią tych wyjaśnień a powszechnym uzusem językowym oraz treścią innych wypowiedzi oskarżonego, sformułowanych i opublikowanych bez związku z toczącym się postępowaniem karnym, oparcie ustaleń faktycznych na niepełnej, niejasnej i niespójnej opinii biegłej z dziedziny językoznawstwa dr J. P. (2) przy jednoczesnym zdyskwalifikowaniu dotyczących tej samej materii jasnych i spójnych opinii biegłych prof. dr hab. A. K. i dr A. O. (1) to naruszenia przepisów postępowania skutkowało błędnym ustaleniem, że użyte przez oskarżonego określenia "chachły", "kabany" i "plemię żmijowe" nie mają znieważającego charakteru, a także dowolnym przyjęciem, że nie zostały użyte z powodu przynależności narodowej obrażonych zbiorowości, lecz odnosiły się jedynie do tych przedstawicieli grup ludności narodowości ukraińskiej i żydowskiej oraz wyznawców judaizmu, którym można przypisać chciwość bądź nacjonalistyczne poglądy i postawę Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny Ad. 1

Za zasadne należy uznać stanowisko Sądu Rejonowego oddalające wniosek dowodowy zawierający materiały dotyczące znaczenia i funkcji językowej słów "chochoł", "chacheł", "chachły", albowiem bez znaczenia dla rozstrzygnięcia miało znaczenie ww. słów w języku rosyjskim i ukraińskim ponieważ dekodowanie ww. słów może być zupełnie odmienne w innych językach. w niniejszej sprawie badaniu podlegało owe słowo jedynie pod kątem jego funkcjonowania i znaczenia w języku polskim.

Ad. 2

Za niezasadny należy uznać zarzut obrazy art. 410 k.p.k tego rodzaju zarzut może być skutecznie podniesiony wyłącznie w sytuacji gdy Sąd oparł swoje ustalenia faktyczne na dowodach, które formalnie

nie zostały ujawnione w toku postępowania, bądź też gdy mimo formalnego przeprowadzenia dowodu Sąd pominął go zupełnie w procesie rekonstrukcji stanu faktycznego. Żadna z tych sytuacji w przedmiotowej sprawie nie zachodzi, a zarzuty zawarte w apelacji sprowadzają się w rzeczywistości do kwestionowania dokonanej przez Sąd oceny dowodów i ustaleń faktycznych, będących tej oceny pochodną, co nie stanowi naruszenia przepisu art. 410 k.p.k.

Wskazać należy, iż załączone do akt materiały dotyczące zrzutów ekranu, na których utrwalono inne wypowiedzi oskarżonego nie związane z toczącym się postępowaniem, bądź też materiały naukowe i popularnonaukowe w zakresie znaczenia symboli szczura czy wszy, czy też etnominu "chazarski" nie były objęte wnioskiem dowodowym a jedynie załączone do akt. Biorąc pod uwagę treść art. 167 k.p.k. dowody przeprowadza się na wniosek stron, skoro powyższe materiały nie stanowiły dowodu w sprawie Sąd Rejonowy nie mógł się do nich odnieść, tym bardziej czynić w oparciu o nie ustaleń faktycznych w sprawie.

Ad. 3 Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy art. 7 k.p.k.

Należy wskazać, iż cena wyjaśnień oskarżonego dokonana przez Sąd meriti jest prawidłowa i w pełni pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k..

Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k., jeżeli tylko: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego oraz jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku.

Tymczasem prokurator nie wykazał w skardze apelacyjnej, aby którykolwiek z powyższych warunków nie został dotrzymany, a zatem także i zarzut obrazy art. 7 k.p.k. nie mógł w realiach niniejszej sprawy się ostać, a w konsekwencji, co postulował skarżący, skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. Trzeba zatem wskazać, iż to, że w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy ocenił poszczególne dowody pod kątem ich wiarygodności nie w taki sposób, jak życzyłby sobie tego skarżący, wcale jeszcze nie oznacza, że w procesie ich weryfikacji doszło do naruszenia reguł wyrażonych w cytowanym przepisie.

W szczególności dla wykazania zasadności tego rodzaju zarzutu dalece niewystarczające jest to, że przyjęte przez Sąd Rejonowy założenia dowodowe nie odpowiadają preferencjom skarżącego.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie było podstaw do tak szerokiego badania wiarygodności wyjaśnień oskarżonego w kontekście uzusu językowego czy też jego innych wypowiedzi nie związanych z postępowaniem, albowiem wykraczało to poza zakres dowodów zgromadzonych w sprawie. Zatem zasadnie Sąd Rejonowy wiarygodność wyjaśnień oskarżonego zbadał pod kątem ich wewnętrznej spójności i konsekwencji w odniesieniu do kluczowej w sprawie opinii z zakresu lingwistyki.

Nie sposób także uznać, iż Sąd Rejonowy oparł ustalenia faktyczne na niepełnej, niejasnej, i niespójnej

opinii biegłej dr J. P. (2). To, że biegła przedstawiła swoje wnioski i zinterpretowała zaistniałą sytuację według swojej wiedzy i doświadczenia zawodowego jest jej jednocześnie uprawnieniem i obowiązkiem. Tezy opinii nie muszą być zawsze zborne z tezami oskarżenia i stanowić zawsze ich poparcie. Okoliczność, że biegły ma inne zdanie nie musi apriorycznie przesądzać o wadliwości opinii. Do sądu orzekającego należy ocena dowodowa opinia jest przydatna do rekonstrukcji stanu faktycznego. W realiach przedmiotowej sprawy Sąd I instancji podzielił wnioski opinii. Szeroko zakrojone przez oskarżyciela publicznego próby wykazania niepełności, niejasności i niespójności w zakresie ww. opinii stanowią jedynie polemikę z wnioskami opinii, która w swojej treści nie popiera aktu oskarżenia. Ponadto zaznaczyć należy, iż opinia nie była kwestionowana przez prokuratora przed Sądem I Instancji, bez znaczenia w tym przypadku pozostają okoliczności, które mają usprawiedliwić brak zastrzeżeń do opinii.

Ponadto zaznaczyć należy, iż opinia może być oceniana jedynie w zakresie jej logiczności i poprawności wnioskowania zgodnego z zasadami rozumowania, a nie z pozycji wartościowania pewnych poglądów lub metod, panujących w dziedzinie wiedzy, którą biegły reprezentuje. Nie może stać się podstawą do powołania innego biegłego (biegłych) okoliczność, że strona wdając się samodzielnie w spekulacje myślowe natury specjalistycznej, dochodzi w rezultacie do przekonania, że wnioski natury ściśle fachowej i to w dziedzinie, w której z natury rzeczy sądowi i stronom merytorycznie brakuje wiadomości specjalnych, są błędne" (v. postanowienie SN w z dnia 14.04.2022 r. sygn. akt V KK 411/21, wyrok SA w Łodzi z 29.10.2013 r., II AKa 129/13, LEX nr 1409169);

Niesłusznie skarżący utrzymywał, iż opinia biegłej jest niepełna z uwagi na odniesienie się do zgromadzonych w sprawie materiałów dotyczących funkcjonowania słowa "chahły" w innych sferach językowych. Jednakże teza skierowana do biegłej nie obejmowała powyższego zakresu. To, że prokurator przedłożył do akt pulę materiałów naukowych czy popularnonaukowych oraz wypowiedzi oskarżonego nie związane z postępowaniem nie oznacza, że powinny one być wzięte pod uwagę przez biegłą skoro nie stanowiły dowodów w sprawie.

Nie sposób zgodzić się również z tym zarzutem, że Sąd I instancji oparł się na opinii biegłej dr J. P. a zlekceważył oponentów innych biegłych załączone do akt sprawy, a w tym opinię prof. dr hab. A. K. i dr A. O. (2). Jeżeli opinia biegłego jest przekonująca i zupełna dla sądu, który swoje stanowisko w tym względzie uzasadnił, to fakt, iż opinia taka nie jest przekonywająca (niepełna) dla stron procesowych, nie jest przesłanką jej podważenia i następnie dopuszczenia kolejnej opinii w oparciu o przepis art. 201 k.p.k. Uznanie opinii za jasną i pełną w rozumieniu art. 201 k.p.k. jest domeną organu procesowego, a nie strony procesowej.

Opinia jest niepełna, jeżeli nie udziela odpowiedzi na wszystkie postawione biegłemu pytania, na które zgodnie z zakresem posiadanych wiadomości specjalnych i udostępnionych materiałów dowodowych może oraz powinien udzielić odpowiedzi lub jeżeli nie uwzględnia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia konkretnej kwestii okoliczności, albo też nie zawiera uzasadnienia wyrażonych w niej ocen oraz poglądów.

Opinia jest zaś niejasna, jeżeli jej sformułowanie nie pozwala na zrozumienie wyrażonych w niej ocen i poglądów, a także sposobu dochodzenia do nich, albo jeżeli zawiera wewnętrzne sprzeczności, posługuje się nielogicznymi argumentami. Żadnej z wymienionych cech nie sposób przypisać opinii biegłej J. P.. Sam fakt zaistnienia sprzeczności między opiniami nie obliguje sądu do powoływania innych biegłych, a sąd w ramach swobodnej oceny dowodów może spośród kilku sprzecznych opinii przyjąć tę, która odpowiada wymaganiom i na jej podstawie stwierdzić okoliczności mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie. Wówczas sprzeczność staje się pozorna wobec zdyskwalifikowania jednej z opinii. Innymi słowy, konieczność powołania nowego biegłego powstaje dopiero wówczas, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala uznać jednej ze sprzecznych opinii za przekonywającą i odpowiadającą wymogom procesowym. Sąd Rejonowy dokonał pełnej oceny materiału dowodowego i wskazał dlaczego dowód z opinii biegłej J. P. uznaje za obiektywny i przydatny. W szczególności biegła zwraca uwagę, czego zdaje się skarżący nie dostrzegać, że pojęcia "chachły, kabany, plemię żmijowe" to określenia o konotacji kulturowej, szeroko interpretowane w literaturze. Ich zrozumienie bez odwołania się do tych źródeł nie może być pełne. Ocena użytych przez oskarżonego sformułowań dopiero w takim kontekście może być kompletna. Trafnie zatem przyjął Sąd Rejonowy, że opinia biegłej J. P. jest w tym względzie dowodem wyczerpującym i uwzględniającym wszystkie kwestie istotne dla oceny zachowania oskarżonego.

Wniosek Uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania zasadny

częściowo zasadny

niezasadny Zwiąże o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Wobec uznania zarzutów za bezzasadne wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU

Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności

4.1.

5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO

1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji Przedmiot utrzymania w mocy Wyrok Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 30 maja 2022 r. sygn. akt II K 749/21

Zwiąże o powodach utrzymania w mocy

5.1.1. Wyrok Sądu Rejonowego należało utrzymać w mocy. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I Instancji są prawidłowe, a ocena dowodów została dokonana zgodnie z treścią art. 7 k.p.k. Ocena całokształtu materiału dowodowego oraz konfrontacja treści poszczególnych dowodów doprowadziła Sąd Rejonowy do trafnego przekonania o braku sprawstwa i winy oskarżonego D. C. (1)

1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji Przedmiot i zakres zmiany Zwiąże o powodach zmiany

5.2.1.

1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji

1.1.7.

Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia

art. 439 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia

5.3.1.1.1.

Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia

5.3.1.2.1.

Konieczność umorzenia postępowania art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia

5.3.1.3.1.

art. 454 § 1 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia

5.3.1.4.1.

1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania

1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku Punkt rozstrzygnięcia z wyroku Przytoczyć okoliczności

6. Koszty Procesu Punkt rozstrzygnięcia z wyroku Przytoczyć okoliczności

II.

III. Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżyciela posiłkowego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze Z uwagi na treść art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze Sąd obciążył Skarb Państwa.

7. PODPIS

Sędzia SO Jerzy Menzel

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO FORMULARZA UZASADNIENIA WYROKU SĄDU ODWOŁAWCZEGO

0.1.1.3. Granice zaskarżenia Kolejny numer załącznika 1

Podmiot wnoszący apelację Oskarżyciel posiłkowy

Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja Wyrok Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 30 maja 2022 r. sygn. akt II K 749)21

0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

w całości

co do winy

co do kary

na korzyść

na niekorzyść

w części

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu

art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu

art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia

art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia

art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka

art. 439 k.p.k.

brak zarzutów

0.1.1.4. Wnioski

uchylenie zmiana

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO FORMULARZA UZASADNIENIA WYROKU SĄDU ODWOŁAWCZEGO

0.1.1.3. Granice zaskarżenia Kolejny numer załącznika 2

Podmiot wnoszący apelację Oskarżyciel publiczny

Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja Wyrok Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 30 maja 2022 r. sygn. akt II K 749)21

0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

w całości

co do winy

co do kary

na korzyść

na niekorzyść

w części

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu

art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu

art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia

art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia

art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka

art. 439 k.p.k.

brak zarzutów

0.1.1.4. Wnioski

uchylenie zmiana